

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Jánosi-utca 51. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.

Tanulóknak egész évre . . 2 frt.
" fél évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a. könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetmény, nyiltér és egyéb fel-szólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros betűsor tér-fogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetés legezelszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Modern város.

Korunk minden intézménye egy principiumnak hódol — és az a haladás; nemesebb értelemben a közművelődés létráján egy fokkal feljebb emelkedés, melyen soha meg nem állapodva napról-napra oly posztit foglalni el, honnan a közjó előmozdításán úgy az egyén, mint az erkölcsi testület mindig fokozottabb eréllyel munkálkodhatik. E törekvés végnélküli, legalább emberi értelemmel nem bírjuk elképzelni, hogy hol lehet az a határkő, melynél a fejlődés megállapodik, mert a kor mindig újabb és újabb követelményekkel áll elő s még el sem értük az egyik ezélt, midőn a távoli láthatáron már egy megvalósításra áhító ezél körvonalai tűnnek fel szemünk előtt.

A legkisebb porszem is magában rejti e törekvés esirait; egyesek fáradhatatlan buzgalommal, testületek egyesült erővel igyekeznek előre haladni, de az igazi tér, melyen az akarat nemes ezéljét valósíthatja, az emberi társadalmat alkotó egyéneknek bizonyos pontokon találkozó összesége: a város lehet.

Hazánkban alig fejtűnő csekély pontja Rimaszombat, mint vidéki kis város, — de azért mégis központ, melynek az a hivatása, hogy társadalmának ereje által a környező községek sorában kiemelkedőbb posztiora jusson s e helyen vezérszerepre vállalkozva, míg a nagyobbaktól maga is tanul, a kisebb pontoknak mintaképül szolgáljon. Ezért minden alkotásában párosítania kell a hasznost a széppel.

Egy modern városnak, a milyennek idővel Rimaszombatnak is lennie kell, már külső képe is kellemes benyomást gyakorol a szemlélőre; utcái rendezettek, tiszták, épületei a modern ízlés és technika követelményeinek megfelelően építvők, terei tágasak, fürdői, üdülő helyei, közkutai egészségesekek, esteli világítása az igényeket kielégíti.

De modernnek kell lenni a városnak bensőleg is, erkölcsi és közműveltségi tekintetben az egyéneknek s az egész társadalomnak, mely foglalkozhat ugyan magában kotteriákat, de a közműveltség általános bélyegét minden kotteriának magán kell hordania. A műveltség nem csak modor és magaviseletet követel az egyéntől, hanem fen-

költ gondolkozást s minden magánérdek háttérbe szorítását a közjó érdekében. Csakis ily fenkölt gondolkozás hozhat létre oly intézményeket, melyek az egyének között, a társadalomnak közvetlenül javára válnak.

Városunktól nem tagadhatjuk meg az elismerést az előhaladás terén kifejtett tevékenységért, de úgy külsőleg mint bensőleg még mindig oly hiányokban szenved, melyeket mielőbb pótolnia kell, ha a modern nevezetettel teljes joggal ki akarja magának vinni.

E hiányok között nem utolsó egy gőzfürdő építése, melynek létrehozásán sem a magán sem a közérdek még nem tette meg a kezdeményező lépést.

Lámpáink is nagyobb fényt árasztathatnának utcáinkon, de a kiáltó szó még eddig siket fülekre lelt. Nem mulaszthatjuk el azonban felhívni a figyelmet a kínálkozó alkalomra utczáinknak villamosfényvel való elárasztása tárgyában, anynyival is inkább, mert szakértő számítások alapján a financirozása elé komolyabb akadályok még szerényebb anyagi viszonyokkal küzdő városokban sem gördülnek.

A modern város külső követelményei közt volna még egy színház épület is, de ez annyira bele vág a belső követelmények keretébe, s oly anyagi akadályokba ütközik, hogy ez idő szerint nem igen szólhatnánk egyébről, mint legfőlebb egy színpártoló egyesület alakításáról, mely a közel jövő kultur programjába minden valószínűség szerint fel fog vétetni.

E modern vívmányok egyeseknek talán privát érdeket képviselő erejéből nem létesíthetők. Erre szövetkezetté kell tömörülnie a társadalomnak ugy szellemileg, mint anyagilag vezér szerepet vívó egyéneknek. Együttes erővel sokat lehet lendíteni a közjó során s az e város minden lakójának érdekében áll, hogy Rimaszombat minden tekintetben a modern városok sorába emelkedjék.

E ezél elérésére különösen felhívjuk a figyelmet az utóbbi napokban megindult villamvilágítási mozgalomra, mely főleg a kereskedői körökben meglehetősen rokonszenvvel találkozik. §§.

A gömörmezei honvéd-egyesület választmánya f. hó 19-én délelőtt Abonyi Pál elnökle alatt ülést tartott, melynek tárgyát az orsz. honvéd-egyletek központi bizottságának azon meghívója képezte, melyben a budai honvéd-szobor ismeretes programmú leleplezési ünnepélyére invitálja meg a vidéki honvéd-egyesületeket. A választmány beható vita után abban állapodott meg, hogy azon programm megállapítására, melynek egyik pontja szerint az 1848—49-iki honvédek koszorút helyeznek a Hentzi-szoborra, a központi bizottmányt illetékesnek nem tartja, valamint arra sem, hogy a leleplezés napját kitűzze, mert ily irányu elhatározásokra csakis az országos honvéd-gyűlésnek lehetett volna joga: minélfogva a választmány e véleményét azon értesítéssel fogja tudatni a központi bizottsággal, hogy a gömörmezei honvéd-egyesület a budai honvéd-szobor leleplezésén magát képviseltetni nem fogja.

Új városi tanácsos. Szabó Józsefnek népbanki pénztárossá történt megválasztása folytán üresedésbe jött gazdasági tanácsosi állomást a képviselő testület e hó 19-én tartott ülésén töltötte be. A közgyűlés elnöke Bornemisza László alispán volt, kinek vezetése alatt a választás következő eredménnyel végződött: a tanácsosi állásra pályázók közül a kijelölő bizottság (Török János, Terhes Pál, Beliczky Viktor és Molnár József) rövid tanácskozás után Ethey Frigyes és Róth Lajos rimaszombati birtokosokat jelölte ki, mintán pedig tíz képv. testületi tag a két jelöltre szavazást kért, elnököl alispán a titkos szavazást elrendelte. Beadatott összesen ötven szavazat és pedig Ethey Frigyesre 39, Róth Lajosra 9, két szavazó báreza üresen, minélfogva Ethey Frigyes szavazat többséggel Rimaszombat város gazdasági tanácsosává választatott meg. Az elnöki enantiatió után az új tanácsos azonnal letette a hivatalos esküt. — Ethey Frigyes mint szakember a város gazdasági ügyeinek vezetésében méltó utódja lesz a távozó Szabó Józsefnek s így a megválasztott új tisztviselőt midőn működéséhez a legszebb reményeket kötik, szívesen üdvözljük derék városi tisztviselőink karában.

A kolerakórház ügye. A városi képviselőtestület f. hó 14-én tartott rendkívüli közgyűlésén végleg döntött a kolerakórház építése ügyében. Említettük, hogy a kolera-bizottság a városhoz terjesztett határozatában a barakkórház felépítését hozta javaslatba. A városi tanács azzal a módosítással fogadta el és terjesztette a plenum elé ezt

TÁRCZA.

Venetúr leneséje.

(Rege.)

Székelyföldön történt, de nem Marosszéken, Sem pedig Csíkszéken, hanem Háromszéken. Ebédél Venetúr, lenese ám az ebéd, Beszélget magában, dúrúszoló beszéd:

„Lenese, borsó, kása mind Isten áldása, Egy kis füstölt kolbász de jó volna rája! Több nap ám, mint kolbász . . . mostoha szerenese . . . Kolbász nélkül is jó székelynek a lenese.

Ott fön a kéményben van még egy kolbászm, Nem bántom, nem bántom! Ünnepnapra számom. Kevés a zsiróm is, elfogy nem sokára, Sovány vagy, sovány vagy, lenese, borsó, kása!”

Ajtán ép' ekkor kopogtat valaki, Venetúr nem mondja: tágasabb odaki! Venetúr azt mondja: bújj be magyar vagy tót! S egy fiatal utas nyitja rá az ajtót!

„Nemzetes nagy uram, jó napot adj Isten! Boldogság, szerenese, az lakozzék itten! Messziről vándorlok, mondok, hát benézek, Hivott, hívogatott ez a csöndes fészék.”

„Fogadj Isten, öcsém! Kerülj beljebb onnan! Ha fáradt vagy, pihenj szegény hajlékomban, Ha pedig éhes vagy, ül le ide hozzám! Gyere no, gyere no, foglald helyet, szögám!”

„Nemzetes nagy uram, megkövetem szépen, Hát ezt csak így szokták itt a Háromszéken?”

Kukkot-mukkot se tud kelmed még felőlem, Ki vagyok, mi vagyok, meg se kérdi tőlem?”

„Bárki vagy, bármi vagy, én bizony nem bánom! Tisztességtudó vagy, eszed is van, látom. Az itt a földlog, más egyéb mellékes: Fáradt vagy-e szögám, vagy pediglen éhes?”

„Mindakettő vagyok.” „No hát ül a tálhoz! A többi, mondtam már, nem sokat határoz. De megálj csak, várj csak! Hadd tudjam hát én is: Hová való is vagy? Illik tudni mégis.”

Megmondja a vándor, hogy Budára való. Felkiált Venetúr: „Hóhó, fehér holló! Os Budáról vendég ide ritkán téved, Meg kell ám becsülni az ilyen vendéget!”

Nálatok a földet trágyázzák ugy-e bár? Van is ám láttatja, kövér is a határ. Sovány ez a lenese, budai barátom, Majd kövérebb lesz ez, várj csak, megpróbálom.”

Szalad a konyhába. Összeszed, a mit bir. Lásas serpenyőben sístereg is a zsir. Leönti a lenesét, tormát is hint rája, Jó füstölt kolbászsza teli rakosgálja.

Pompás volt az ebéd, ízlett a vendégnek, A míg elköltötték, egy szót sem beszéltek. Zsiros volt az étel, a bort megkivánta, Szalad is Venetúr ujra a konyhába.

Küldi szolgálóját a koresmába tústént, Vendég az ablaknál látta, hogy mi történt. Ünneplő mentéjét od'adta Venetúr, Zálogba ne veszzen, szegény nemzetes úr!

Tele lett a kanesó, oda lett a mente, Venetúrt a vendég hamar kiismerte. Ittak a kanesóból igaz barátságot, Eltették a hazát, szép Magyarországot.

„Nemzetes nagy uram, most már Isten áldja! Látogasson meg majd, jöjjön fel Budára! A szíves ellátást megköszönöm szépen, Mulatunk Budán is, mint itt Háromszéken.”

„Hol lakol ott, szögám? Tán el is tévednék. Tán alkalmatlan is ott az ilyen vendég? Hogy tudakozódjam? A nevedet mond hát! Úgy is rég készülök, elvetem a gondját.”

„Nemzetes nagy uram, jöjjön csak a várba! A királynak vagyok én iródiákja. Csak tudakozódjék Mátyás diák után, Jól ismer ám engem minden ember Budán.”

„Jól van, öcsém, adok parolát is rája.” Fel is ment Venetúr tavaszkor Budára. „Kit keres! Kit keres!” — kérdezik az örök. Jó Mátyás diákot tudakozza tőlök.

Tizen is ugrottak bezzeg, hogy vezessék: „Hallottuk a hírt, nemzetes ur, tessék!” Vagy tizenkét szobán kellett menni által, A míg találkozott jó Mátyás diákkal.

„No, szögám, itt vagyok! Feljöttem Budára. Csakhogy rád akadtam végre-valahára! Se szeri, se száma nincs itt a szobáknak, Már én azt gondoltam, hogy megso találalak!”

„Nemzetes nagy uram, Isten hozta nálunk! Most már egy jó napot majd itt is csinálunk!”

a javaslatot, hogy az építkezés helyéül ne a Sütő-féle telek, hanem a vásártér valamelyik része használtassék fel. A képviselőtestület az ügyhöz méltó alapossággal foglalkozott a tárggyal, s a széles mederben folyó eszmészerűben tübben fejtegették ki az építkezés mellett és ellen felmerülő érveiket. Dr. Szabó Samu megyei főorvos alapos és meggyőző érvekben gazdag beszéd kíséretében ellenjavaslatot adott be, melyben ajánlja, hogy a hygienikus követelményeknek is teljesen megfelelő nyári kaszinó helyiségét tartsák meg járvány-kórháznak. Ez ellen a képviselőtestület néhány tagja erősen tiltakozott, s a megjelölt szavazás eredménye az volt, hogy a tanácsnak járvány-kórház építését ajánló javaslatát 15-en elfogadták, 8-an elfogadták; a dr. Szabó Samu főorvos javaslatát 16 szavazattal, 8 ellenében elfogadták. S így megmaradt a nyári kaszinó helyisége, mely szükség esetére már be is van rendezve. Remélhető azonban, hogy erre egyáltalán nem lesz szükség, s a felzavart kedélyek mielőbb lecsillapodnak már csak azért is, mert az a nagy felháborodás, melyet egyesek látni vélnek, teljesen indokolatlan és a szakértő egyik nemes hivatása, hogy azokat szükség esetén eloszlassák.

A kolera-járvány a fővárosi lapokban közölt adatok szerint mindinkább veszt erejéből. Nálunk az óvó rendszabályok oly erélyvel foganatosítottak, hogy az eddigi messze menő intézkedések remélhetőleg elejét veszik a járvány behurcolásának. Az ijedség nagy volt, s a főlelemnek már eddig is mutatkozik az az előnyös hatása, hogy a hatóságok és annak egyes közegei különös súlyt fektetnek a sanyaru hygienikus viszonyok megjavítására, s a rendőrség dicséretreméltó buzgósággal és erélyvel gondoskodik a város „lassu de biztos” megtisztogatásáról.

Terméketlen törpe fák termővé tétele.

Sok esetben kérde a szakembertől: mit tegyek arra nézve, hogy törpe gyümölcsfáim rendszeresen teremjenek? A gyümölcstenyésztők jelentékeny részét foglalkozik ezzel a kérdéssel és állítja, hogy mindent meg tett arra nézve, hogy gyümölcsöt kapjon. Ha aztán kérdésbe tesszük, hogy miben állott az az állítólagos gondos ápolás, erre nézve rendszeren azt felelik: kora tavasszal rendszerint meg szoktam a fákat nyelni derekasan, nyár folyamán is többször alkalmazom a visszametszést, vagy visszacsipetést, tőlen át rendszerint megtrágyázom, a pusztító férgekeltávolítom, a szükséges szakkönyveket beszerezem s azok nyomán kísérletezek stb. Sokszor tapasztaljuk, hogy meg van a jóakarát, csak az a baj, hogy a legtöbb rosszul alkalmazza azt. A legjobb tudomás szerinti kezelés mellett is, a jutalom soká várat magára, a törpe gyümölcsfák termékenysége iránti reményünk csökken, kedvünk megcsappan; önkénytelenül is felmúl előtűnik a kérdés, ha vajjon nem volna-e jobb a törpe fákat teljesen kipusztítani, midőn látni való, hogy a kert fekvése és talaja nem törpe gyümölcsfáknak való, a mely nézetnek a legutóbb tanácsadó felkért kontár kertész is hódolt stb.

Mit tegyek tehát kérdé a tanácstalan ember? Még egy utolsó próbát teszek, ha az nem sikerül, fáimat kidobom. A kik ily helyzetbe vannak, azoknak kívánok a következőkben utmutatással szolgálni s hiszem, hogy ez utmutatás sok esetben használni fog. Igen sok esetben a fák elhelyezésében van a hiba; ha ezek sűrűn vannak ültetve, a levegő, napfény és a világosság nem járhatja át kellőleg a fák ágait, minden nedvtényező a faképződést segíti elő, a gyümölcstermő rügyek az örökös árnyékban nem érhetnek ki teljesen. Mikor kicsinyek voltak a fák, akkor még jól ment a dolog, most azonban már esékely a tér a fák számához viszonyítva. A sűrűn álló fák átültetése nem engedhető meg, hanem sokkal helyesebb eljárás lesz az, ha a netáni beteges darabokat kivágjuk, a legtöbb esetben az elültetett fák fele elegendő lesz arra, hogy a rendelkezésre álló térségen termést hozzon. Továbbá alkalmazunk hosszú visszametszéseket az eszevesztetten növő fák vezéragainak folytatódó növéseinek, vagy egyáltalában kerüljünk minden visszametszést, ez által aztán a tulbujja növény mérsékelteketik és fel-

használatik. Mennél több fűrészt táplál valamely gyümölcsfa, annál gyengébben fognak a rügyek hajtani, a nedvkeringés lassabbá válik és e miatt aztán annál korábban képződnek virágrügyek.

Ellenben ha az ilyen fákat rövidre vágjuk vissza s ezen kívül nyáron át is körlepiszessük, ez által még inkább fokozzák növényét, faképzés iránti ösztönét, mig nem aztán mézgásodás, üszkösödés, fűnéseles fog bekövetkezni, a esonkítások után a fagombákkal telt ágakon, a melynek aztán lassu szilárdos szokott a következménye lenni, a nélkül, hogy betűjesültek volna reményeink. A szabadba ültetett gyümölcsfáknál helyesen lehet foganatosítani az előbb elmondottakat, de másként áll a dolog oly fáknál, melyek már az elültetéskor korlátozott tért kaptak s a melyek aztán minden erővel áttakarják törni ezeket a korlátozat, a mint ez történik a spalier-ültetésnél.

Ezeknek faképzését sem szabad erőszakosan visszafajtani. Ha a térhely megengedi, a lécezetet feljebb kell emelnünk, hogy így aztán a gyümölcsfa ha nem terjeszkedhet szétfelé, legalább felfelé fejthesse ki növényi ösztönét. A felfelé törő ágakat aztán minden visszametszés nélkül egymással szembe félkör alakban lekötjük s néhány éven át tovább folytatjuk, mi által a termőképeséget jelentékenyen fokozzuk.

Először tehát a növénynek kell magát kifejlesztetnie, de nem a folytonos visszametszés által, hanem a fák lehető magokra hagyásával. Ha aztán beköszöntött a gyümölcsozás, a mely a fának jelentékeny nedvmennyiségét felhasználta, ekkor már a fának eredeti formáját is időről-időre vissza lehet állítani.

Ha az ajánlott kezelési módok nem vezetnének célhoz, akkor az *átültetést* kell megkísérletnünk, a mi, csodálatos művelvén sok esetben. Ez a kísérlet ne ejtsen aggodalomba bennünket, hiszen *nem vesszük ki helyéből a fát hanem köröskörül aláássuk* úgy azonban, hogy a *főgyökereket mindenütt át kell metszenünk*; ezenkívül a földnek egy részét is eltávolítjuk és azt jobb minőségűvel helyettesítjük. Ajánlatos, hogy ezt a munkát ősszel, vagy kora tavasszal végezzük, úgy azonban, hogy a fán mennél kevesebb visszametszést eszközöljünk. Az így kezelt fák rendszer és állandó termésbe jönnek és az eszevesztett növést megakadályozzuk.

A fa terméketlenségének igen sokszor az alany az oka, a min fájdalom, változtatni nem lehet, de az ajánlott eszközök ezen calamitáson is segítenek, kisebb gazdaságokba oly fajok valók, a melyek jóltermők és gyengébben nőnek, ilyen fajokra azonban — fájdalom — ritkán akadunk. De azért mégis van néhány almafajunk, mely korán és bőven terem és kevesebb faképzési ösztönnel rendelkezik.

Ilyenek már a következő alma fajok: Capucine de Tournay, St. Germand, Red Island greening, Cellini, Lujza királynő, The Queen, Suffield lord, Hawthorinden, Quetir Kant almája, Xanes Albert koronahercege stb. Nagy befolyása van a termékenységre továbbá a bő trágyázásnak. Erősen növő fáknál csak a trágyaszerek képesek a termést elősegíteni. A trágyaszereknek phosphorsavtartalmuknak kell lenniök mindenkifelett. Jelentékeny trágyaszertől ajánlható a minden háztartásnál előforduló hamu, de csak a fa-hamu, nem pedig a köszénhamu, a mely amazzal szemben csaknem értéktelen. A hamut aztán vagy szétszórjuk a földön és pedig az esztendő bármely részében, azután pedig aláássuk a földbe, vagy pedig vízbe téve, 10—12 napon át ázni hagyjuk s folyékony trágya gyanánt használjuk a gyümölcsfák kövítésére s ez utóbbi trágyázás helyesen alkalmazva sikeresebb is. A fa nagyságához képest 2—6 liter hamut adunk egy-egy fához s ezt néhányszor ismételtük évenként. Légeny-tartalmú trágyát mindaddig mellőzni kell, míg a fa növése teljesen megáll.

Az ajánlott módok a legtöbb esetben elegendők a fák termővé tételére, a nélkül azonban, hogy azok épségének ártanának. A termékenység előmozdítására ajánlott minden egyéb módok, mint az ágak hajlítása, a gyűrítés, érvágás, a második nedv állapotában való visszametszés, késő tavasszal való nyésés stb. csak igen ritka esetben használható. Nem tanácsos a bujanóvű fa fejlődését esonkítások által akadályozni akarni. Sőt inkább arra kell törekednünk, hogy az erős növénynek helyes irányt adjunk s ez által célunkat megközelítsük.

A „Schweizerische Gartenbau“ után
Ruszkai Gyula.

Járja a sok étek, ki tudja, hány fajta,
Vendégét a király egyre kínálgatja:
„Tessék még ebből a fűzánpecsenyéből!
Most a kecségéből! Hát a csemegéből?”

Nem hiába tilt ott Venetúr mellette,
Poharat a király egyre töltögette.
Minden pillantását, gondolatát lesi,
Fogy is a tokaji, fogy is a ménesi.

Felállott a király, felhangzik a szava:
„No urak, főurak, most jön a legjava!
Elteessék ezt a becsületes székelyt,
Ki lencsével engem oly jól megvendégelt.

Most jön a legjava! Im tanui lesztek.
De urak, főurak, abból ti nem esztek!
Az csak a vendégé, az csak Venetúré,
Háromszéki nemes és nemzeti uré.”

Egy görnyedő szolga mit hoz az ölébe?
Oda teszi szépen Venetúr elébe.
Egy óriás tálat szinaranygyal tele,
A főuraknak is elég volna fele.

Folytatja a király: „Köszönöm a lenesét.
Tied a tál arany, kívánok szerencsét.
Vedd szívesen tőlem, Venetúr barátom!
Megszírozom én is, várj csak, megpróbálom!”

S benyul a zsebébe a király azonnal,
Drágakövet vesz ki onnan egy marokkal,
Gyémántot, smaragdot, gyöngyöt és rubintot...
Egy-egy magra megér sok ezer forintot.

És a tál aranyat tele szórja véle,
Pazarul behinti, hogy több el se férne.

Meghívó!

A gömörmegeyi ált. tanító-egylet rimaszombati járásköre folyó évi október hó 26-án d. e. 9 órakor Rimaszombathban a közs. fiiskola tanácstermében tartja őszi körgyűlését, melyre az egyleti tagok és a tanügybarátok tisztelettel meghívotnak.

A gyűlés tárgyai:

1. Próbatanítás a közs. leányiskola IV. osztályában, tartja Sirakó Kraicz Karola.
 2. A próbatanítás megbirálása.
 3. Fűzési Márton „A hazugságról” irt értékesének tárgyalása. Előadó: Kathona Geza.
 4. „Czél-szerű-e az álló írás behozatala a népiskolában?” ezimű tétel tárgyalása. Előadó Nagy Zoltán.
 5. Simkó Endre „Gömör Kishontmegye Földrajza” ezimű könyvének ismertetése. Előadó ifj. Járossy Endre.
 6. Egyleti folyó ügyek.
 7. Indítványok.
- Kelt Tiszolczon, 1892. okt. hó 12-én.
ifj. Járossy Endre, jkóri elnök.

Meghívás. A gömöri ev. ref. tanító-egylet f. évi november 1-én Tornallya városában rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyai lesznek: 1. elnök, két alelnök és főjegyző választása. 2. Pályamű és vitatétel kitézése. 3. A nyugdíj-ügy jelen állásáról szóló jelentés. 4. Indítványok tárgyalása. A közgyűlésről igazolatlanul elmaradók az alapszab. idevonatkozó pontja alá esnek. E közgyűlésre a tagok és érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Simonyi, 1892. okt. 18. Csizsy Miklós, h. elnök.

Meghívó.

A gömörmegeyi általános tanító-egylet „nagy-rözei járásköre” folyó évi október hó 29-én délelőtt 10 órakor Nagy-Rözezen a polgári iskola rajztermében tartja őszi körgyűlését, melyre a kör t. tagjait és a tanügy barátait tisztelettel meghívom.

A gyűlés tárgyai:

1. Elnöki megnyitó.
 2. A mult tavaszi körgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
 3. A körben előfordult változások bejelentése.
 4. Ertekezés: „Az állóírás a népiskolában.” Előadó: Ertl Heribert.
 5. A központból beérkezett ügyiratok felolvasása s elintézése.
 6. A jövő körgyűlés munkarendjének megállapítása.
 7. A hátralékok befizetése s az erre vonatkozó intézkedések ismertetése.
 8. Indítványok.
- Nándorvölgyben, 1892. október hó 15-én.
Ertl Heribert, járásköri elnök.

Törvény-zéki csarnok.

A rimaszombati kir. törvényszék bünyenyítő osztályánál a jövő hét folyamán következő ügyek kerülnek nyilvános tárgyalás alá.

Oktober hó 26-án:

1. Más vagyonának megrongálása vétségével vádolt Tirko János ügye.
2. Lopás büntetével terhelt Bohus János elleni bünygy.
3. Lopás büntetével vádolt Zanyiba István és társa ellen folyamatban lévő ügy.
4. Lopással terhelt Kovács Pál ellenében összbüntetés kiszabása.

Oktober hó 27-én:

1. Szándékos emberölés büntetetének kísérletével vádolt Kupecz Márton és társainak bünygye.
2. Súlyos testi sértéssel terhelt Bodnár Mihály elleni bünygy.
3. Vilin Mihály és Palezman Sámuel elleni bünygyekben II. bírósági ítélet kihirdetése.

Drága szesz. Nagyon megszomjazott Zdu János kokovai lakos, de nem ám vizre, — a mi pedig Kokován jobb, mint másutt a bor, — hanem egy kicsit más fajtaú italra, a mit vulgo „spiritusznak” hívnak. Hát hiszen ez magába véve nem is lett volna még valami nagy baj,

„Venetúr barátom, ez igen jó lehet,
Mi is szeretjük a zsiros ételeket.”

„Köszönöm, köszönöm, felséges királyom!
Tartson Isten soká, én csak azt kívánom.
En ezt a sok kincset, dicső fejedelem,
Szeretett hazámnak javára szentelem.”

„Várj csak egy kicsikét! Hát a mentéd hol van?
Ügy-e még mostan se váltottad ki onnan?
Venetúr barátom, nesze, itt a mentém!
Ti urak, főurak, tegyetek így szintén!”

Csak úgy hull a mente Venetúr nyakába,
Aranyos, ezüstös, bogláros a vállá.
Hulljatok — gondolja, — mint égről a csillag,
Hulljatok, mentém! En bizony elbirlak!

„Bírod e Venetúr?” „Bírom én királyom!
Ha kell, hát hazáig czipelem, nem bánom!”
„Legyen hát a tied valamennyi mente,
Csakhogy ám kard nélkül mit ér a levante!”

S leoldja a kardját. Csupa gyémánt, drága.
Nemzetes uramnak köti derekára:
„Ha ennyi szép mente csügg már a válladon,
Csörögjön, Venetúr, kard is oldaladon!”

„Köszönöm, köszönöm, felséges királyom!
Tartson Isten soká, én csak azt kívánom.
En ezzel a karddal, dicső fejedelem,
Hazámért harezolok, hazám védelmezem.”

S Venetúr a kincséből várat építtetett,
Örködött, mint a sas, a Székelyföld felett.
Ott a határszélen szép hazánkat óvta...
Vára omladéku zeng a rege róla. Pósa Lajos.

Mi az újság otthon? Terem-e sok lenese?
Nem bántja a zsiszik? A jó Isten mentse!”

Beszélgetnek aztán mindenről vidáman...
Villa, tányér csörög a szomszéd szobában.
Egyszer csak, nini, egy ezitra inas belép:
„Felséges királyom, készen van az ebéd.”

Hallja Venetúr az inas jelentését,
Jobbra is, balra is csodálkozva néz szét.
A fülébe sugja jó Mátyás diáknak:
„Kit szólítanak itt felséges királynak?”

Mátyás diák nem szól, hanem karon fogja,
Viszi a vendéget titkon mosolyogva.
Az ebédli terem ajtaja felpattan,
Nagy karéjban állnak a főurak ottan.

Aranyos, bogláros, fényes öltözetben.
Ügy állanak, hogy a katonák se szebben.
Mátyás diák előtt magát mind meghajtja,
Venetúr még jobban csodálkozik rajta:

„Ejnye, hallod, szógám, hát ez már micsoda?
Ki itten a király? En-e vagy kicsoda?
En nem vagyok, tudom. Tyűh, megállj csak, megállj!
Csak talán, te kópé, nem te vagy a király?”

„En vagyok, én vagyok!” — szólott Mátyás diák.
„Látott-e még ilyet, valaha a világ!”
— Felkiált Venetúr. — Hisz ez lehetetlen!
No még így se jártam soha életemben!”

Tetszett a királynak Venetúr beszéde,
Alig tudta magát elhíttetni véle.
Asztalhoz ültette épen maga mellé,
O nála most jobban ki is érdemelné?

mert náluk is van koresma, a hol azt mérik, csakhogy természetesen — nem ingyért, hanem pénzért, a mivel pedig Zsdt nem rendelkezett — és mégis élvezni akarta a szerinte nemes italt. És épen ez volt a baj; mert bármily ügyességet fejtett is ki abban, hogy a Frandsdorter gazdúrak háza padlásán annak szobájába bemászott s onnan 2½ liter szeszt eltulajdonított, fáradozásának gyümölcsét még sem fogyasztotta el. Híborítatlanul, a mennyiben erre a kis esnyre rájöttek, s a mult hétén a helybeli királyi törvényszék Zsdt János szomjuságát figyelmen kívül hagyva, tornászati productiójáért hat havi „ülési” jutalomban részesítette, így szabvány meg az árát utólag annak, a mihez ő pénz nélkül ohajtott jutni.

Hasonlóképen járt ugyanakkor Barkai József aggteleki lakos is, a kit szintén kegyetlenül gyötörhetett a szomjuság, de előbbi társánál már kissé finomabb ízleléssel bírva, szilvóriummal szándékozott abbéli tantulusz kinjait csillapítani. Persze neki sem volt pénze, kapta tehát magát és mintha csak együtt vett volna torna-órát, fenebb nevezett collegájával, ő is mászási képességét vette igénybe s szolgálatadó gazdájának pénzébe az ajtó elkerülésével az ablakon bemenvén, egyszer kilenez, másszor pedig hét üveg szilvóriumot vett magához — a nélkül azonban, hogy gazdájától erre engedélyt kért volna. Ezen esekély mulasztásának azonban meg kellett adni az árát, mert a gazda az ő esekelményét utólagos jóváhagyásával sem akarta sanctionálni; hanem a helyett a törvényhez fordult s arra bízta a dolog elintézését, a mi aztán nem is kellemesen ütött ki a szomjas eselédre nézve, mert a bíróság az elesett szilvóriumoknak mintegy aequivalensül hat hónapra megíntálta Barkait egy kis ingyenkoszt és quártélyra, melynek felmondása azonban nem a deliquentstől függ. Ezen felmondhatlan vendégeskedés alatt Barkainak elég ideje lesz mámorát kialudni és józanan meggondolni, hogy ily magas áron akár aszt is szerezhetett volna.

Helybeli hírek.

Törvényszéki hivatalos vizsgálat. A rimaszombati kir. törvényszék évente szokásos hivatalos vizsgálatát Oberschall Adolf kassai kir. táblai elnök helyett, ki ebben betegsége folytán akadályozva van: Horánszky Adolf kassai kir. táblai bíró végzi. A bíró ur e ezéltől f. hó 16-án városunkba érkezett, s azóta folyik a hivatalos vizsgálat.

Kinevezés. Sztaniszlavszky Adolf, törvényszékünk egyik kitűnő képzettségű bírja — mint lapunk mult számában jeleztük — Kassára kir. ügyészszé nevezte ki. Markó István, a rimaszombati kir. járásbírószág tehetséges gyakornoka, az ipolysági kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezetett ki.

Hymen. Vaskó László edelényi tanító és Bodon Zsuzsanna k. a. folyó hó 15-én esküdtek egymásnak örök hűséget a helybeli kálvinista templomban. Mint tanuk Szabó György polgármester és Törköly József közs. isk. igazgató szerepeltek. Zavartalan boldogság kísérje a fiatal pár életét!

Eljegyzések. Rakottya József helybeli könyvkötő és papírkereskedő cég tagja f. hó 16-án eljegyezte Benyó Mariskát Ujházy Lajos megyei főjegyző örökbe fogadott leányát. — Sándy Gyula budapesti műépítész — özv. Jánosdeák Andrásné derék ifjú unokája — Budapestben a napokban jegyezte el özv. Grünwald Róbertné bájos leányát Natáliát, dr. Andaházy László gyámleányát. — Boldogság kísérje mindkét frigyet!

Műkedvelői előadás. Gimnáziumunk nyolczadosztályu tanulói elődeik nyomdokain haladva november havában műkedvelői előadást tartanak a tanári nyugdíjintézet javára. Színe kerül Csiki Gergelynek „Vadrózsák” című vigjátéka. A rendezést Bodor István tanár vállalta magára.

A kilenczek hangversenye. A helybeli ág. ev. templomban — mint ezt már megelőzőleg is jeleztük — folyó hó 16-án tartatott meg, a 34 pályázó közül meghívott 9 kántor-tanító próba hangversenye. Ez alkalommal oly nagy volt az érdeklődés, hogy a kitűzött órára zsúfolásig megtelt a templom, ugyszólván felekezetenélküli intelligencia, érdeklődő közönséggel. Közvetlen a verseny előtt alapította meg a szakbizottság a végleges programot, azaz kijelölt még két A- és F-dúr hangnemekben összhangosított éneket, melyekre természetesen a versenyzők nem készülhettek. Ezután a pályázók sorshuzás szerinti sorrendben megkezdtek a versenyt. Nem lehet lapunknak hivatása egyénről egyénre kritikát mondani, az a bíráló-bizottság jelentése alapján az egyháztanács jogkörébe tartozik; általánosságban azonban minden személyi vonatkozás nélkül konstatálhatunk annyit mi is, hogyha bár hang tekintetében a verseny nem is teljes eredményű, zenei részben annyival kimagaslóbb volt. Hallottunk oly olvadó, simulékony alapos képzettségre s nagy jártasságra való, lelkét magával ragadó orgona játékokat, különösen a fovereny után az ev. ref. templomban megtartott szükebbkörű próbán, hogy azok nem Rimaszombat, de bármely nagyobb város legkényesebb igényeit is teljesen kielégíthetik. Ki lesz tehát a megválasztott? Erre, mind illetékes forrásból halljuk, még most sem adhatunk határozott választ; ezt majd a 23-án megtartandó választás deríti ki. A legmúltbóbb jelszó e választásnál is csak az lehetne, hogy: győzzön az igazság, győzzön a legjobb! A verseny után a Széchenyi kert fűrdő helyiségének tágas folyosóján mintegy 100 terítékű társas ebéd volt, mely a legkedélyesebb hangulatban az esteli órákig eltartott. Áldomásokban egyáltalán nem volt hiány. Legelsőbbben is Glanf Pál lelkész emelt poharat, az egyház közönsége és az egybegyűlt társaság nevében üdvözölve a vendég kántorpályázókat s éltetve őket, mint az ág. ev. egyház buzgó, lelkes és tehetséges munkásait. Erre a versenyzők nevében Matolesy Pál nagy-károlyi tanító mondott köszönetet, szellemes, humoros felkőszöntőben éltetve a rimaszombati ág. ev. egyházat, melynek meghívására ide sereglettek, s az egyház érdemes lelkészét Glanf Pált. Majd Medvezky Sándor ügyvéd szintén a versenyző kántorokat köszönti fel rokonszenves toasztban, Glanf Pál pedig az egyház büszkeségét, tevékeny vezérét Kubinyi Aladárt, kinek hosszú és boldog életet kíván. A felharsanó éljenriadal csillapultával Groó Vilmos kir. tanácsos, megyénk fíradhatatlan, érdemes tanfelügyelője az elismerés meleg hangján mondott igen sikerült toasztot Hamaliár Károlyra, a rimaszombati ág. ev. egyház felügyelőjére, kinek bölcs vezérlete alatt oly nemes fellendülést nyert az egyházi élet Rimaszombatban. Azután Szabó György polgármester „mint tiszteletbeli lutheranus” a rimaszombati hazafias

ág. ev. egyházra emel poharat; majd a versenyzők közül Kovács Sámuel diósgyőri tanító — mint egyetlen rimaszombati születésű pályázó — rimaszombat-tamásfalai ág. ev. egyházat, Lőrinczy György pedig az emberszeretet és a protestans közszellem buzgó apostolát Glanf Pált köszöntik fel. Glanf Pál még az egyházi énekkarra, Törköly József a tamásfalaiak nevében a versenyzőkre, Medvezky Sándor a más felekezeti belí vendégekre mondtak sikerült toasztokat, s a nagyszámu társaság az esteli órákban a legkedélyesebb hangulattal oszlott szét.

Epilog. Kedélyes társaság gyűlt össze e hó 16-án az estli órákban *Mészáros Bálint* esperes plebános ur vendégszerető fűdele alatt, ama rögtönzött énekkar tagjai, mely a templom 100 éves jubileumát az ünnepi misét énekelte, s ilykép a pompás vacsora, melyben a vendégek részesültek, a jubileumi ünnepek utolsó hangjaként tekinthető. A szíves házigazda páratlan vendégszeretettel mindvégig a legkitűnőbb hangulatban tartotta vendégeit, kiknek alkalmuk nyílt huzamosabban élvezhetni *Rabely* Katiza k. a. tüden esengő sopráját, melyvel a magyar népdalok legszebbjeit fíradhatlan kitartással énekelte. A vacsora alatt a fíztisztelőndő házigazda meleg szavakban köszönte meg vendégeinek a jubileumon való közreműködést, míg távozás előtt a vendégek nevében *Papp* László éltette a vendégszerető házigazdát, s a vendégszeretethez méltó társát, nővérét *Mészáros* Klemma urnót. Az egybegyűlték csak a késő esti órákban oszlottak szét, egy minden részletében kitűnően eltöltött est emléket vivén magukkal.

Kántor-jelölés. A helybeli ág. ev. egyház tanácsa f. hó 19-én gyűlést tartott, melynek tárgya a kántortanító jelölés volt. A tanács az e hó 16-án lefolyt próba-versenyre kiküldött szakértőbizottság bíráló jelentését elfogadja; mely szerint jelölésre ajánlottak 5-en a következő sorrendben: 1. Becht József, 2. Zsák Endre, 3. Kapi Gyula, 4. Lipták Endre, 5. Matolesy Pál. Az egyháztanács ez alaposan végzett munkájáért köszönetet szavaz a szakbizottságnak s ennek alapján jelöli: első helyen Becht József rácz-közári; második helyen Zsák Endre nyíregyházai; harmadik helyen Kapi Gyula zurányi kántortanítókat. A választás f. hó 23-án azaz vasárnap d. e. 10 órákor ejtetik meg.

Orgona javítás. A helybeli ev. reformátusok templomának hatalmas orgonája elhangolódván, az ép városunkban időző rozsnjó orgonagyáros több napon át ujra hangolta, egyuttal több apróbb javítást is eszközölt rajta. A renovált orgona átvétele kedden d. u. négy orakor volt, mely alkalommal az összes felekezetek orgonistái kipróbálták a hatalmas hangszert, konstatalván, hogy erős összhangja az igényeknek tökéletesen megfelel.

Díjnokok műkedvelői előadása. A díjnokokat segélyző egyesület, mely csak nemrég alakult meg, máris akezióba lép azzal, hogy alapítókéje gyarapítására műkedvelői előadást fog rendezni. Az előadás elő közönségünk annyival is inkább fokozott érdeklődéssel tekint, miután a rendezőség élén társadalmunk egyik kedvelt tagja: Lukács Géza tiszteletbeli megyei főjegyző áll.

Ismét színészek! Mintha művészi eldorádó volna városunk, úgy sietnek a vidéki szinigazgatók körünkben felútni sátorfájukat. De csak a kísérletnél ne maradnának! Nem tudjuk miféle esabnak engedve, a mult hónapban is felkeresett egy „megbizott” s értesülésünk szerint bérleti előlegeket is gyűjtött, társulata azonban még ma is késik valahol a Királyhágón tul. Most ismét egy színházi jelentés fekszik előttünk, mely szerint Kárpáthy György szinigazgató ígéri, hogy 26 tagból álló társulával előadásait legközelebb megkezdi. A legujabb drámákat, vigjátékokat, népszínműveket és operetteket vette föl műsorába. Nagyon szeretjük a művészetet, de még jobban szeretnők, ha a minket felkereső szintársulatok ne csak ígérnének, hanem tennének is már valamit. Az idény elég kedvező arra, hogy egy jól szervezett s jó erőkből álló társulat működését megfelelő anyagi siker koronázza, de közönségünk már annyiszor csalódott, hogy egy esepett sem csodálkozunk azon, ha a társulat megbízottjai bérlet által előleges biztosítékot nem képesek szerezni. Másfelől azonban e helyen ismét alkalmasnak találjuk felemlíteni azt, hogy művészi igényeinknek megfelelő szintársulat csakis úgy és akkor kereshet fel minket, ha existenciáját egy szinpartóló egyesület alakítása által mi magunk biztosítjuk.

A rimaszombati korcsolyázó egyesület. Folyó hó 16-ikán délelőtt tartott a rimaszombati korcsolyázó klubb választmánya ülést. Jelen voltak: Dr. Löcherer Tamás egyleti elnök, Ethey Aranka, Folyam Kálmán egyleti pénztárnok, Netkovszky Adolf, Bányai Ferencz, Bodor Armin, ifj. Róth Lajos és Rásky István egyleti jegyző. Igen esekély számu résztvevő mellett az egyeslet elég fontos tárgyai lettek megvitatva, felolvasatott ugyanis az egyleti pavillon épületének felúlvizsgálásáról szóló jelentés, melyet Dr. Löcherer és Bodor Armin szerkesztettek meg egytttessen, ók lévén megbízva az egyeslet által az új épület felúlvizsgálásával. Elnök jelenti, hogy a felúlvizsgált épület számadásai helyesek, és a költségek 2840 frtot tesznek ki, mi általános helyeslés közt vétettet tudomásul és az erről szóló jegyzőkönyv hitelesített. A fenntemlitett felúlvizsgálási jelentés igen kiemeli az épület stílszerű kivételét, mihez mi is hozzájárulunk és gratulálunk a korcsolyázó egyeslet ezen alkotásához, mely városunk nagyvárosi színezetét emelni lesz hivatva. Megvitatás tárgyát képezte ezenkívül, hogy valjon az egyesletnek a korcsolyázó idény folyamára megfogadott szolgál, ki családós ember, lakást kapjon-e vagy nem? Sok felszólalás után abban állapodtak meg a jelenlevők, hogy a szolgál családijával egytt lakást nem kap, de pusztán a szolgál számára fenntartandó egy szoba, melynek élvezetért az épületre köteles felvigyázni felelősség terhe mellett. Indítványozták a pálya kerületének parkirozását, meg pedig közadakozás után és az adakozást Netkovszky Adolf kezdi meg, 1 frtot felajánlv. — Elnök bemutatja az épületnek 2000 forintra való biztosítási kötvényét és kéri a szobáknak a legszükségesebb butorzattal való felszerelése végett a meghatalmazást, elnök maga ajánl fel egy szép függőlámpát ajándékol. Kéri az épület ünnepélyes felavatását a jégpálya megnyitáig elhalasztani, mi tudomásul vétetvén, hasontárgyu előterjesztések megbeszélése után, melyeket térszűke miatt jelenleg nem közölhetünk, a gyűlés feloszlott.

Panik a 10 órai záróra miatt. Eszembe jut Csátogányi Lehel, az „Üstökös” kaszsa-oszlopa, a mint felkiált: „hitte volna-e ezt Gizike.” Ilyenformán kiálthatna fel fő és székvárosunkban a kolera is, — ha volna, —

hogy „hittem volna-e én, hogy Rimaszombatra oly hatalmas benyomást fogok tenni, Magyarországbán való kellemes vendégszereplésem alatt és megszülettetem azon odiózus rendeletet, mely a mulató helyiségeket 10 órakor este bezárni rendeli.” Bizonyára nem! — Tisztelt kolera nagysád arról meg lehet győződve, hogy ezt még otthonában, Ázsiában való jártában, hol bölcsője ring, se merle volna gondolni, pedig lássa, halált okozó, gyöngéd ölelései, még ilyenre is képesek! Az ezeregy éjszaka tündérmeséibe való, ily gondolatok rohantak meg, mikor e hó 16-án vasárnap este fel és alá sétáltombam, néztem a városunkban oly szokatlan, nagy riadalmat. Valami összeesküvés forma, méhdongásszerű zsvaj hallatszott már az esti szürkületkor, mely az idő előrehaladtával, lavinaszerűen hömpölyögtette az utcákön végig a legénység táborát. De Isten igazában, csak a 10 óra elköndulása után tört ki a vihar. Városunk rendőrsége hol itt, hol ott rebbentette széjjel a mulatózók egy-egy csapatját, szitok és nagy láрма közt adta kifejezését a polgári mulathatnék iparos ifjúsága mély megilletődésének, azon szigorú rendeletért, mely őket vasárnapi esendéletükben (!!!) háborgatni merte. A mulató helyiségekből kénytelen-kelletlen távozók tömege a Kossuth-nótára gyujtva, mintegy tüntetésszerűen vonult végig a városi piaczon, városunk tisztaság tekintetében diszt képező „Rimasor” és egyéb harmadranga utcák házaiba szétszéledve, de bizony nem igen ijedtek meg még a nótázástól se András bácsiek, mert mostanában nálunk is rőndnek muszáj lyónni! Ez impozáns megilletődés megnyilvánulása és sok egyéb meglágyította mégis a városi tanács szívét is egy teljes órával hosszabította meg a 10 órai zárórát. E szerint városunk közpadjain esténként szundító rendfenntartók ezentul csak esteli 11 órákor fogják folytatni áldást hozó működésüket és a mulatózók nyugodtan kurjanthatnak 11 óráig, fityet hányva a kolera közeledésének. Kivánsai vagyok, ha a kolera tényleg városunkban is ulvaroltat magának, ki és hogyan fog akkor tüntetni ellene vagy mellette?

Vármegyei ujdonságok.

Iskola avatás. Az oszgyáni ág. ev. egyház iskolája ujból felépítettvén, ünnepélyes felavatása vasárnap, f. hó 23-án délután lesz, mely felolvasó estélylyel és táncmulatsággal fog egybekötöttetni. Az egyház érdemekben gazdag s költői gondolkozásu lelkésze Kemény Lajos tart felolvasást, melyre az érdeklődő közönség figyelmét felhívjuk. Az ünnepélyre szóló meghívókat az egyház előjárósága a mai nap folyamán küldötte szét.

Az idei első agáverseny a simonyi malom közelében folyt le. A malom mellett gyülekeztek az urlovasok, s a hajsa megindításával kezdetét vette a verseny, melyen ez idén szokatlanul kevés számu nevezés történt. A versenyen részt vett három gyönyörű agár közül — az első díjat: 100 frt értékű nyeregszerzámot, — tudósi-tónk közlése szerint — *Fáy* Tóni „szarvas”-a, a második díjat *Draskóczy* László „Feeské”-e nyerte. A verseny után a simonyi gyepen kedélyes közeledén találkozott a diszes társaság, melynek sorában több előkelő hölgy is volt. A banketten sikerült tősztokat mondtak, utána pedig tánczra perdült a sportkedvelő ifjúság.

Gyilkos kocsis. Dobsinán f. hó 10-én szerenésélenül végződött a Krausz János fuvaros és kocsisa Tátray János közötti civakodás. A kocsis, ki egész nap színet szállított a vasuti állomástól, kimerülve tért haza s gazdájától enniavót kért a lovaknak és magának is. A gazda az asszonyhoz utasította, ki rossz kedvében lévén, leborotta a szegény kocsis. Aztán civakodni kezdtek hármasában, majd a gazda felkapott egy fejszét, s főbe akarta ütni Tátray kocsis, ki egy keze ügyébe eső doronggal úgy főbevágta Krauszt, hogy ez halva rogyott össze. Tátray a gyilkos kocsis jelentkezett Rozsnjóy a kir. járásbírószágnál, hol nyomban letartóztatták.

Vegyes hírek.

Esküvő. Dr. *Kemény* Andor, zombori kir. törvényszéki albiró, városunk jeles születtje, a mult szombaton vezette az oltár elé *Kovács* Róza urhölgyet, Kovács Lajos ügyvéd s a miskolci függetlenségi párt elnökének bájos leányát. Az esketési szertartást a Kossuth-utcai ref. templomban Nagy Ignác ref. lelkész végezte, eszmegazdag szép beszédet intézve az ifjú párhoz. A násznagyi tisztelet Moesáry Lajos országygyűlési képviselő viselte. Szíves sorazozunk mi is azon számosakhoz, a kik a fiatal párnak igazi életboldogságot kívánnak.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság mult héten tartotta meg rendes évi közgyűlését Loisch Ede elnöklete alatt. Az elnök indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy érdemes elnökének Vágújhelyi Laczkó Antalnak halála fölött mély sajnálatának ad kifejezést. Az üzemről szóló jelentés szerint a társaság az elmúlt évben 1.920.610 frt tiszta nyereséget mutat ki, melyből 112.003 frt rendes és 80.000 frt rendkívüli leírás s az adótaratléknak 140.000 frttal leendő gyarapítása után fennmaradó 1.588.614 frtot, jutalékokra és tartalékalapra, 158.861 frtot, a rendkívüli tartalékra 200.000 frtot fordítanak. A fennmaradó 1.376.025 frtból 1.200.000 frtot 12%-os osztalékra adnak ki a részvényeseknek, a többi 176.015 frtot pedig új számlára viszik át. Már az új alapszabályok szerint 11-re kellett kiegészíteni az igazgatóságot. A választások egyhangulag történtek s megválasztották *Tisza* Istvánt, *Bauer* Mórt és az eddigi kereskedelmi és műszaki igazgatókat, *Brüll* Armit és *Borbély* Lajost.

Az építő iparosok téli tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (Budapest, VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) ebben az évben is november 2-án nyílik meg. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november 2-tól márczius végéig tart. Tanulókul telvétnetnek a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives, kőfaragó és ács segédek, valamint a 15. életévet betöltött, irni, olvasni és számolni tudó kőmives, kőfaragó és ács tanoncok és gyakornokok, a kik legalább egy évet töltöttek már gyakorlatban. A beiratásnál előmutatandó irományok: 1. az illetékes közigazgatási hatóság által kiállított erkölcsi bizonyítvány, 2. a végzett isk. osztályokról szóló iskolai bizonyítvány, 3. munkakönyv vagy illetékes elsőfokú iparhatóság által hitelesített munka bizonyítvány. A beiratás október 15-én kezdődik. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A beiratási díj 2 frt, a tandíj 10 frt, szertári biztosíték 2 frt.

Biztosítás kolera-halál esetére. Az első magyar általános biztosító társaság Budapestén kolera-halál esetére 30 frt díj ellenében, 3 havi tartamra 5000 o. é. frt

azaz ötezer forintot biztosít, minden előleges bevallás és orvosi vizsgálat nélkül, bárkinek, a ki 20 éves korát már túlhaladta s még 65-ik életévét be nem töltötte. A biztosított összeg a biztosított fél hátragyottjainak késedelem nélkül kifizetetik, ha a biztosított, a kikötött határidőn belül, bérhol, koleraiban halna el. A biztosítási kötvények a társaság főgynökségeinél, vagy megbízott ügynökeinél rövid úton, azonnal kiszolgáltatnak, egyedül az kívántatván meg, hogy a biztosítási kívánó fél kötvényét személyesen vegye át. Egyazon személy jelen módozat szerint 10 000 forintnál többet nem biztosíthat. A társaság ezen biztosításokról külön számol el s az esetleg előrelátó tiszta nyereség felét a szegény sorsu kolera-árvák segélyezésének céljaira a m. kir. belügyminiszternek adja át.

Pályázatok. A cs. és kir. közös hadügyminiszterium pályázatot hirdet a közös hadsereg részére szükséges bakancsok, eszímák, lovassági és tüzérségi eszímák és egyéb bőrnemű szükségletek szállítására, melyek a kisipar számára tartvák fenn. Ezen tárgyak jegyzéke szállítási feltételek a miskolci kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetők. Ajánlatok folyó évi december hó 15-éig nyújtandók be nevezett miniszteriumhoz. — Ugyanazok a cs. és kir. közös hadügyminiszter pályázatot hirdet a hadseregi különböző felszerelési szükségletek, mint pokróczok, esákok szállítására, melyek jegyzéke, szerződési feltételei a miskolci kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetők.

A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama a budapesti állami ipariskolában (Budapest VIII. ker. Népszínház-utca 8. sz.) folyó évi október 15-ik napján nyílik meg, s december hó végeig tart. Tanulókul felvétetnek a 18. évüket betöltött önálló lakatosok, kovácsok s a különböző gépgyárak főbb munkásai, a kik a gőzkazánfűtők, valamint a locomobil és eséplőgép kezelők tanfolyamát már elvégezték. A felvételhez erkölcsi bizonyítvány szükséges. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A tandíj 5 frt. A beiratás október hó 8-án kezdődik.

A m. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzemeltetősége az 1893. esetleg az 1894. és 1895-ik években szükséges különböző cikkek, mint különféle agyag, eserép, homok, kavics, téglák, mészkő, továbbá különféle gyertya, valamint öntött vasból készült takaréktűzhelyek és kályhaalkatrészek, állványok, csövek, kerek, léczek, nyelvek, oszlopok, rudak, zsinidék, és végül gyékény, fedéllemez, gyümölcs és eserjefa események és dugványok, különféle fa és fűmagvak és viasz szállítására pályázatot hirdet. — Ajánlatok bármely különböző cikkekre külön és részmennyiségre is tehetők f. évi október 30-ának déli 12 órájáig az említett üzemeltetőség általános osztályának vezetőjénél nyújtandók be. Erről az érdekelteket a miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti és kívánatra bővebb felvilágosítással is szolgál.

„A jó egészség naptára a magyar nép számára“ az országos közegészségi egyesület kiadásában megjelent az 1893. évre. Ez a derék egyesület, mely e naptárt tavaly óriási sikerrel indította meg (közel 20.000 példány fogyott el), a most megjelent naptárral fölülmulta az előbit. Nemcsak hogy ismét benne találjuk országsszerte kedvelt íróinkat, Rákosi Viktort (Sipulust), Tóth Bélát, Palágyi Lajost stb. mulattató elbeszélésekkel és versekkel, hanem a népszerű orvosi rész is kitűnő tanácsokkal szolgál az egészség megővására. Különösen kiemeljük a „betűrendbe szedett jó tanácsokat betegségekben“, melyekből kiki rögtön megtudhatja, hogy mittevé legyen, ha bármely baj éri, továbbá a „tiz regulát kolera idején“, az olesó és egészséges ház építésének részletes leírását, az étkezési és főzési tanácsokat és (Hampelné, Pulszky Polixéná) még sok más hasznos tudnivalót. Csakis az által, hogy nyereszkeskedni nem akar, adhatja az egyesület petem 30 krért a „jó egészség naptár“ egy példányát, sőt a ki 2—5 példányt rendel meg, az csak 28 krért, 6—10 példányt 27 krért, 11—25 példányt 26 krért, 26—50 példányt 25 krért, 50—100 példányt 23 krért fizeti a példányt s a küldeményt bérmentve kapja meg. A pénz előlegesen az orsz. közegészségi egyesület pénztárnokának (Budapest, Eszterházy-utca 5. sz.) küldendő be. Melegben ajánljuk e naptárt hatóságoknak, lelkészeknek, néptanítóknak, jegyzőknek terjesztés végett, s ez is a legolcsóbb újévi ajándék gyógyszerészeknek, kereskedőknek és mindenkinek a legtanulságosabb olvasmány. Kiállításá díszes, képei nagyon szépek.

Pályázat. A magyar királyi államvasutak szegedi üzemeltetősége az 1893. esetleg az 1894. és 1895. években szükséges különböző anyagok, mint 1-ször különféle agyag, homok, kavics, kockakő, terméskő, kerámia, lemez, 2-szor: közönséges fali vízhatlan és portlandi mészkő, 3-szor: közönséges eserép, kövezet, tűzálló, boltozat, kut, kongó, téglák, 4-szer: fagygy, stearin és viaszgyertya, kocsik, nős, felér és fekete szappan, 5-ször: pamut, tisztogató rongy, 6-szor: füstölő, takaréktűzhely, gyűrű, keret, lemez, szénlapát, kályharostély, 7-szer: emelőfa, zárfa, esáka, kalapács és lapát stb nyelvek, 8-szor: bélyegző-festék és nedvesítő lap, 9-szer: szalma és sárgyékény, 10-szer: égetett fűsz, fedéllemez, pépírsz, vasgáncz, 11-szer: dynamit, lőpor, robbanó por stb. 12-szer: luczernamag, fűmag, hársfászalag, ojtóviasz szállítására pályázatot hirdet. Ajánlatok a különböző cikkekre külön és részmennyiségekre is tehetők és f. évi november 5-ének déli 12 órájáig az említett üzemeltetőség általános osztályánál nyújtandók be. Erről a miskolci kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket figyelmezteti és kívánatra bővebb felvilágosítással is szolgál.

Piaci árak

Rimaszombatban, 1892. évi október hó 15-én tartott heti vásáron:

	Métermázsánként	Hektoliterenként
Tiszta buza	7.10—7.20	5.40—5.60
Feles buza	0.00—0.00	4.60—4.70
Rozs	6.00—6.40	4.85—5.00
Árpa	6.00—6.20	3.85—4.00
Zab	4.80—5.00	2.00—2.20
Kukorica	0.00—0.00	2.20—3.35
Bükköny	0.00—0.00	0.00—0.00
Krumpli	0.00—0.00	1.25—1.50

Köles	0.00—0.00	0.00—0.00
Széna kötve	1.80—0.00	0.00—5.00
Takarmány szalma	0.80—0.00	0.00—0.00
Alom-szalma	0.80—0.00	0.00—0.00
Zsupszalma	2.00—0.00	0.00—0.00

Felelős szerkesztő: **Lőrinczy György.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

Magán-hirdetések.

Haszonbérbe kiadó.

Gömör-Simonyiban egy koresma- esetleg bolthelyiségnek is igen alkalmas

sarok-épület

a hozzátartozó lakó- és mellék helyiségekkel együtt kedvező feltételek mellett bérbe kiadó.

Bérleti szándékozók forduljanak a tulajdonos **Szekér János**hoz Gömör-Simonyiban.

Melnárok figyelmebe.

A sajtó-receskei ujonnan épült vízi-malom, mely négy köre, egy kendertörő és kásaörölő készülékre igen czélszerűen van berendezve, s a melyhez igen nagy vidék tartozik, a tulajdonosok által f. évi október hó 25-én délelőtt 10 órakor a helység házában három egymásután következő évekre nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Kikáltsági ár 1600 frt évi bérlet.

Árverezni szándékozók bánatpénzül a kikáltsági ár 10%-át, azaz 160 frtot a községi bírónál letenni tartoznak. Ezen malomhoz lakház, malha-, sertés-, aprólk-öl, hizlaló; továbbá hat kert rét I. oszt. és terjedelmes káposzta termő hold tartozik.

A bérleti feltételek alólírott nál bármikor megtudhatók. Bérleti szándékozók a jelzett időre tisztelettel meghívattak.

Kelt Receken, 1892. október 13-án.

Székely Bertalan, ref. tanító.

ESKÓR

(epilepsia)

8—*

viassaesés nélkül gyógyítható. Ezer és ezer bizonyítvány tanúsítja a tudomány ezen bámulatos diadalát. A betegségről szóló kimerítő leírások, levélbélyegek kapcsán a következő címre intézendők:

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre.

Hirdetmény.

5078. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Matejdesz Saruglya Mária** végrehajtónak **id. Matejdesz Pál**, ifj. **Matejdesz Pál**, **Matejdesz József** és **Matejdesz Mária** végrehajtást szenvedő elleni 300 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombathban fekvő a rimaszombati 70. stíjkyben ifj. Matejdesz Pál, id. Matejdesz Pál, Matejdesz József és Matejdesz Mária nevén álló 87., 88., 89., 90., 91., hrsz. az árverést 972 frtban ezennel megállapított kikáltsági áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi december hó 1-ső napján délelőtt 10 órakor a rimaszombati kir. tszék tkvi irodájába kitűzött megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltsági áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 97 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfoollyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ova-dékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1892. évi szeptember hó 8-án. A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Altdorffer, kir. törvényszéki bíró.

Hirdetmény.

3355. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati járás főszolgabírájának 1170./I. 892. számú végzése által az ágost. hitvall. egyetemes egyházi legfőbb törvényszék javára **Vieszt Rudolf** ráhói lakos s társa ellen 100 frt illetve 246 frt tőke, valamint eddigi és ezutáni felmerült költség követelés erejéig elrendelt s 1892. évi április hó 12-én foganatósított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 480 frtra becsült három darab ló és egy darab tehénből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3355/I. 892. számú kiküldést elrendelő végzés folytán Ráhoi községében a helyszínén leendő eszközzésre 1892. évi november hó 4-ik napján délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Nyustya, 1892. évi október 16-án.

Prunyi Vilmos.

szolgabírói kik. végrehajtó.

Vásárjog bérbeadása.

A Rimaszécsbe tartandó országos vásárjog bérletére zárt levélbeni ajánlatok **október 31-ig** a hercegi tisztartósnál elfogadtatnak.

Rimaszécs, 1892. október 2-án.

Hllés Gyula,
tisztartó.

Hirdetmény.

3355. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati járás főszolgabírájának 1171/I. 92. számú végzése által az ágost. hitvall. egyetemes egyházi legfőbb törvényszék javára **Daxner István** tiszlezi lakos ellen 197 frt tőke, valamint eddigi és ezutáni felmerült költség követelés erejéig elrendelt s 1892. évi április hó 16-án foganatósított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 390 frtra becsült három darab tehénből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3355/I. 92. számú kiküldést elrendelő végzés folytán Tiszlezi községében a helyszínén leendő eszközzésre 1892. évi november hó 3-ik napján délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Nyustya, 1892. október 16-án.

Prunyi Vilmos, szolgabírói kik. végrehajtó.

TISZTA VÉR

az egészség!

8—*

Titkos betegségek, kiütések, halvány-ság, általános fáradtság, gyengeség; mind-ez eltűnik, ha a vér egészséges! Gyógymódunk alkalmazása mellett kezeskedünk a gyökeres gyógyulásról. Kérdezősködő levelekhez levélbélyeg esatolandó.

„Office Sanitas“, Paris
30, Faubourg Montmartre

Hirdetmény.

3355. sz. — Alólírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati járás főszolgabírájának 1170/1892. számú végzése által az ágost. hitvall. egyetemes egyházi legfőbb törvényszék javára **dr. Daxner Samuel** tiszlezi lakos és társa ellen 100 frt, illetve 246 frt tőke, valamint eddigi és ezutáni felmerült költség követelés erejéig elrendelt s 1892. évi április hó 16-án foganatósított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 400 frtra becsült 2 darab ökör és 2 darab tehénből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3355/1892. számú kiküldést elrendelő végzés folytán Tiszlezi községében a helyszínén leendő eszközzésre 1892. évi november hó 2-ik napján délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Nyustya, 1882. október 16-án.

Prunyi Vilmos,

szolgabírói kik. végrehajtó.